F2E8208898336

van de directie

Programmering praktijkonderzoek

ir. A.J. Riemens, PAV Lelystad

De overgang van inputfinanciering naar programmafinanciering heeft gevolgen voor de wijze, waarop beslissingen genomen worden over het uit te voeren onderzoek. Veel meer dan in het verleden zullen financiers van onderzoek de aan te wenden middelen koppelen aan omschreven onderzoekopdrachten. Het ministerie van LNV heeft als één van de financiers van het praktijkonderzoek aangegeven per 1 januari 1998 op deze programmafinanciering over te zullen gaan. Onderstaand wordt ingegaan op de gevolgen hiervan voor de programmering van het onderzoek.

Huidige programmeringsstructuur

Zowel voor de akkerbouw als voor de vollegrondsgroenteteelt bestaan een vijftal regionale programmeringscommissies. Voor de vollegrondsgroenteteelt betreft dit regionale commissies ten behoeve van het zuidwestelijk kleigebied, het zuidelijk zandgebied, het zuidoostelijk zandgebied, Noord-Holland en voor het gebied Flevoland en drie noordelijke provincies. De regionale commissies zijn ingericht en bemensd door de regionale stands- en vaktechnische organisaties. Jaarlijks begint de programmering voor het daaropvolgende jaar in maart. De regionale commissies geven op dat moment op basis van ontwikkelingen in de sector in hoofdlijnen hun visie op de onderwerpen die aandacht behoeven van het onderzoek. De visies van de regionale commissies worden bijeengebracht in een landelijke sectorale commissie, die wordt gevormd door een tweetal afgevaardigden per regionale commissie. De landelijke programmeringscommissie geeft advies aan het PAV-bestuur over de hoofdlijnen van het onderzoek.
Tegelijkertijd wordt bij allerlei organisaties in de sector geïnventariseerd welke specifieke vragen er leven. Alle vragen, die op basis van deze inventarisatie binnenkomen, worden door het PAV in een aantal categorieën gerubriceerd en in mei/juni voor advies aan de regionale commissies voorgelegd. De adviezen van de vijf regionale commissies, alsmede een advies van de uitvoeringsorganisatie worden door de landelijke commissie onderling afgewogen en voorzien van een eindadvies in juni/juli aan het PAV-bestuur voorgelegd. Op basis van dit advies en de bijgevoegde voorlopige projectbegrotingen besluit het PAV-bestuur uiteindelijk over het uit te voeren programma. Dit programma wordt op 50/50-basis gefinancierd door overheid en bedrijfsleven. Het aldus vastgestelde programma wordt in onderling overleg tussen het proefstation en de vier regionale PAV-stichtingen verdeeld over de uitvoeringslocaties. Daarnaast is er ruimte voor alle PAV-organisaties om binnen bepaalde randvoorwaarden projecten uit te voeren op basis van additionele financieringen.

Toekomst

Zoals we in het voorgaande zien, lieten zowel de overheid als het bedrijfsleven de besteding van de beschikbare 50/50-financiering over aan de uitvoeringsorganisatie. Voor de prioriteitstelling gebruikt het PAV de beschreven programmeringsstructuur.
In het kader van de programmafinanciering heeft de overheid eind 1996 voorindicaties afgegeven voor haar wensen in 1998. Door het PAV is daarop gereageerd. Op basis van deze reacties zal de overheid in april/mei aangeven voor welke onderwerpen zij concrete programma's wil financieren. De overheid laat dus de besteding van haar inzet niet langer over aan het PAV en de programmeringscommissies. De rol van de programmeringscommissies ten aanzien van de overheidsfinanciering wijzigt. De rol beperkt zich in het vervolg tot de financiering van het bedrijfsleven. Mogelijk dat het overleg in de programmeringscommissies een rol kan spelen bij de concrete invulling van de overheidswensen en bij de afstemming van de bedrijfslevenwensen op die van de overheid.
Naast de gewijzigde financieringswijze door de overheid en de gevolgen daarvan voor de programmering, wordt vanuit de sector bekeken of een grotere betrokkenheid vanuit de gewascommissies kan bijdragen aan een beter draagvlak voor het uit te voeren onderzoek.

Conclusies

De gewijzigde financieringswijze door de overheid betekent het eind van de structurele 50/50-financiering van het praktijkonderzoek. Verandering van de financiering heeft gevolgen voor de wijze van programmeren. De financier als opdrachtgever zal zich op deze wijze mogelijk beter in het onderzoek herkennen.
Vergroting van het draagvlak voor besteding van onderzoeksgelden vanuit de sector door bijvoorbeeld de gewascommissies meer te betrekken bij de programmering, is toe te juichen.
Gescheiden financiering en programmering door overheid en bedrijfsleven kan het risico inhouden, dat een deel van de samenwerking tussen beide financieringen verloren gaat. Indien beide partijen echter enige ruimte laten aan de uitvoeringsorganisatie en het bestuur daarvan, lijken oplossingen mogelijk. De toekomst zal het leren.